ГАЙД · НАУКОВА ТРАЄКТОРІЯ

Магістерська як трамплін в аспірантуру

Як за півтора-два роки магістратури підготувати тему, публікації та дослідницьку пропозицію, щоб вступ до аспірантури і перший рік роботи над дисертацією не починалися з нуля.

Для кого
магістри, які розглядають PhD

Горизонт планування
3–4 семестри

Усередині
план за семестрами, вимоги до публікацій, ризики

01 Як відбувається вступ до аспірантури
02 План за семестрами
03 Тема, яку можна продовжити
04 Науковий керівник і заклад
05 Публікації: що врахувати заздалегідь
06 Дослідницька пропозиція
07 Ризики і як їх уникнути

1 Як відбувається вступ до аспірантури

Вступ до аспірантури складається з кількох випробувань. Частина з них централізована, частину проводить заклад. Нижче наведено схему вступної кампанії 2026 року. Порядок прийому затверджують щороку, тому перед вступом перевірте актуальні правила і правила прийому обраного закладу.

Випробування	Що перевіряє	Альтернатива
ЄВІ: тест загальної навчальної компетентності і тест з іноземної мови	Логічне мислення, роботу з інформацією, рівень англійської, німецької, французької або іспанської	Співбесіда з іноземної мови в закладі
ЄВВ з методології наукових досліджень	Розуміння логіки наукового дослідження, методів, академічної доброчесності	Іспит з методології наукових досліджень у закладі
Іспит зі спеціальності	Фахову підготовку з обраної спеціальності	Проводить лише заклад
Додаткові випробування	Презентацію дослідницької пропозиції або досягнень, співбесіду. Особливо для вступників з іншої галузі знань.	Якщо їх передбачено правилами закладу

У 2026 році реєстрація на ЄВІ та ЄВВ розпочалася 23 квітня, іспити зі спеціальності тривали з 26 серпня до 7 вересня, зарахування на бюджет завершилося до 14 вересня. Дати наведено, щоб показати порядок етапів. Для свого вступу перевіряйте календар поточного року.

> **ЩО З ЦЬОГО ВИПЛИВАЄ ДЛЯ МАГІСТРАНТА**
>
> Іспит зі спеціальності і дослідницьку пропозицію можна готувати паралельно з магістерською роботою. А от ЄВІ та ЄВВ потребують окремої підготовки, і реєстрація на них відкривається навесні, раніше за захист магістерської. Тому вирішувати, чи вступати до аспірантури, варто ще до завершення першого року магістратури.

2 План за семестрами

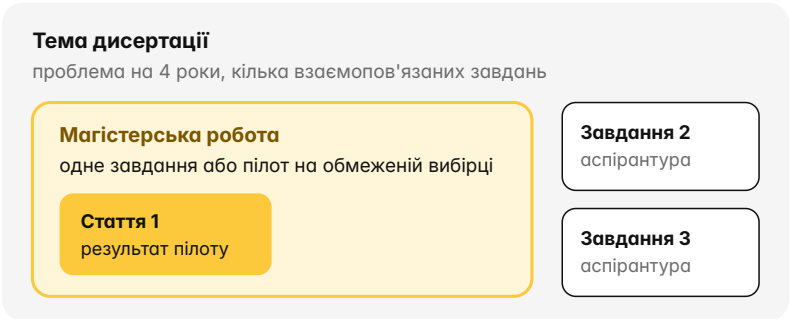
План розраховано на магістерську програму тривалістю чотири семестри. Якщо програма триває три семестри, об'єднайте другий і третій етапи.

Рис. 1. Підготовка до аспірантури протягом магістратури. Номер у колі означає семестр.

3 Тема, яку можна продовжити

Магістерська робота, яка стане основою дисертації, не повинна вичерпувати майбутню тему. Найкраще, коли вона є першим етапом або пілотним дослідженням ширшої проблеми.

Приклад розгортання теми

Магістерська: чинники вибору цифрових інструментів учителями трьох ліцеїв

Дисертація: модель підтримки цифрової трансформації оцінювання в закладах загальної середньої освіти, її перевірка та впровадження

Приклад умовний.

Рис. 2. Співвідношення магістерської роботи і теми дисертації.

- [ ] **Тема відповідає спеціальності програми аспірантури,** на яку ви плануєте вступати. Якщо галузь знань у вашому дипломі інша, заклад може призначити додаткові випробування.

- [ ] **Магістерська розв'язує одне завдання ширшої проблеми,** а не всю проблему. Сформулюйте 2–3 завдання, які залишаться на аспірантуру, і запишіть їх у висновки магістерської як перспективи дослідження.
- [ ] **Доступ до даних збережеться на чотири роки.** Якщо дані належать підприємству чи організації, домовтеся про подальшу співпрацю письмово або передбачте альтернативне джерело.
- [ ] **Тему досліджують у міжнародній літературі,** і в ній є журнали, де можна опублікуватися. Тема, з якої немає публікацій у Scopus чи Web of Science, ускладнить виконання вимог до публікацій.
- [ ] **Методи можна освоїти за магістратуру,** принаймні на базовому рівні. Пілот у магістерській показує, чи реальні обрані методи для вас.

4 Науковий керівник і заклад

Керівник аспіранта має відповідати вимогам законодавства про підготовку докторів філософії, зокрема мати науковий ступінь і публікації за тематикою дослідження. Ним не обов'язково стає керівник вашої магістерської, хоча часто це найкращий варіант.

- [ ] **Публікації за вашою темою за останні роки:** перевірте профіль у Google Scholar, ORCID, Scopus. З жовтня 2026 року МОН перевіряє склад разових рад за змістовим зв'язком публікацій голови, рецензентів і опонентів із темою дисертації. Для вибору керівника цей критерій теж є найкращим орієнтиром.
- [ ] **Аспіранти, які захистилися:** скільки їх і чи вчасно. Це видно з оголошень про захисти на сайті закладу.
- [ ] **Освітньо-наукова програма закладу:** чи є ваша спеціальність, скільки бюджетних місць було торік, які дисципліни обов'язкові.
- [ ] **Розмова до вступу.** Напишіть потенційному керівнику в третьому семестрі, а не в серпні.

ЛИСТ ПОТЕНЦІЙНОМУ КЕРІВНИКУ АСПІРАНТА

Тема: Вступ до аспірантури за спеціальністю `шифр і назва` : питання щодо наукового керівництва

Шановна `пані / Шановний пане Ім'я По батькові` !

Я магістрант(ка) `2 курсу, спеціальність, заклад` . Моя магістерська робота присвячена `тема в одному реченні` ; за її результатами `опубліковано тези / подано статтю до журналу …` .

Ваші публікації `1–2 конкретні праці` безпосередньо пов'язані з напрямом, який я хочу розвивати в аспірантурі: `2–3 речення про завдання, що залишилися відкритими` .

Чи могли б Ви розглянути можливість наукового керівництва і порадити, як краще підготуватися до вступу? Додаю коротку дослідницьку пропозицію (1 сторінка) і перелік публікацій.

З повагою,
`Ім'я Прізвище, контакти, ORCID`

5 Публікації: що врахувати заздалегідь

Для захисту дисертації доктора філософії її наукові результати мають бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях. Порядок присудження ступеня доктора філософії (постанова КМУ від 12.01.2022 № 44) визначає, які публікації зараховуються і з якою вагою. Цей Порядок регулярно змінюють, востаннє в жовтні 2026 року, тому вимоги нижче варто звіряти з чинною редакцією.

Тип публікації	Вага	Умова
Стаття у фаховому виданні України	1	Видання включене до переліку фахових видань МОН на дату публікації
Стаття у виданні, проіндексованому в Scopus або Web of Science Core Collection	1	Видання не належить країні-агресору
Стаття у виданні квартилів Q1–Q3 (SCImago або JCR)	**2**	Квартиль за роком публікації або за останнім опублікованим рейтингом
Стаття з більш ніж двома співавторами, включно зі здобувачем	**0,5**	Не стосується публікацій у виданнях Scopus і Web of Science
Патент на винахід	1	Не більше одного; пройшов кваліфікаційну експертизу
Тези доповідей	0	До обов'язкових публікацій не зараховуються

- [ ] **Співавторство заплановано заздалегідь.** Стаття магістранта з керівником має двох авторів. Якщо додати третього, у фаховому виданні України вона рахуватиметься як половина публікації.
- [ ] **Журнал перевірено до подання:** чи є він у чинному переліку фахових видань МОН і в якій категорії; чи індексується він у Scopus за даними Scopus Sources, а не за написом на сайті журналу; чи не є сайт клоном справжнього журналу. Перевірте також, чи статті журналу мають активний DOI: для статей, опублікованих після 27.01.2022, це обов'язкова умова зарахування.
- [ ] **Не більше однієї статті в одному випуску.** Друга стаття того самого автора в тому самому номері не зарахується.
- [ ] **Без самоплагіату.** З жовтня 2026 року публікації із самоплагіатом не зараховують за темою дисертації. Якщо кількість зарахованих публікацій стане меншою за мінімум, у присудженні ступеня відмовлять без права повторного подання цієї дисертації. Нова стаття в аспірантурі не може повторювати текст і результати магістерської статті як нові: посилайтеся на попередню публікацію і подавайте нові результати.
- [ ] **Зарахування магістерської статті уточнено.** Чи врахують статтю, опубліковану до вступу, як публікацію за темою дисертації, залежить від її змістового зв'язку з дисертацією. Позицію закладу щодо цього з'ясуйте у відділі аспірантури. Навіть якщо статтю не зарахують, вона дає досвід рецензування і є аргументом на вступі.

6 Дослідницька пропозиція

Дослідницька пропозиція описує, що і як ви плануєте досліджувати в аспірантурі. Її структуру й обсяг визначають правила прийому закладу. Нижче наведено типові елементи і те, на що звертає увагу комісія.

Елемент	Що перевіряє комісія	Типова помилка
Тема і проблема	Чи сформульовано конкретну прогалину в знаннях	Тема як назва навчальної дисципліни: «Цифровізація освіти»
Стан дослідження	Знання сучасної, зокрема міжнародної літератури	Перелік прізвищ без аналізу, що саме вже з'ясовано
Мета і завдання	Чи можна виконати завдання за чотири роки	8–10 завдань, кожне з яких тягне на окрему дисертацію
Методологія	Чи відповідають методи завданням, чи є доступ до даних	Загальнонаукові методи («аналіз і синтез») без конкретних процедур
Очікувана новизна	Чим результат відрізнятиметься від наявних	Новизна, яка повторює мету іншими словами
Попередні результати	Чи вже є заділ	Відсутність зв'язку з магістерською роботою і публікаціями
План за роками	Реалістичність і послідовність етапів	Публікації заплановано лише на четвертий рік

7 Ризики і як їх уникнути

РИЗИК	ЯК УНИКНУТИ
Магістерська вичерпала тему, і для дисертації немає нових завдань	Обмежити магістерську одним завданням або пілотом і записати перспективи в її висновки
Стаття в журналі, якого немає в переліку МОН або який вилучено зі Scopus	Перевіряти журнал в офіційних джерелах до подання, а не після публікації
Самоплагіат: текст магістерської повторено в аспірантських статтях	Писати нові статті на нових результатах, на попередні публікації посилатися
Три співавтори у фаховій статті, яка зараховується як 0,5	Обговорити склад авторів до початку роботи над статтею
Підприємство чи організація припинили надавати дані	Письмова домовленість про співпрацю або відкриті альтернативні джерела даних
Рішення вступати ухвалено влітку, коли реєстрацію на ЄВІ вже завершено	Ухвалити рішення до кінця першого року магістратури

Підсумковий чек-лист магістранта

- [ ] **Рішення про вступ ухвалено** до кінця першого року магістратури.
- [ ] **Тема магістерської є частиною ширшої проблеми,** 2–3 завдання залишено на аспірантуру.
- [ ] **Створено профіль ORCID,** усі публікації до нього додано.
- [ ] **Опубліковано тези** і подано щонайменше одну статтю до перевіреного фахового видання.
- [ ] **Обрано заклад і програму,** є попередня домовленість з потенційним керівником.
- [ ] **Підготовлено дослідницьку пропозицію** за вимогами правил прийому закладу.
- [ ] **Зареєстровано на ЄВІ та ЄВВ** або підтверджено можливість складати випробування в закладі.

КОРОТКО

Перетворіть магістерську на перший етап дисертації: вузьке завдання, перша публікація, перевірений журнал, продумане співавторство і рішення про вступ до весняної реєстрації. Тоді перший рік аспірантури почнеться з другого завдання, а не з пошуку теми.

Матеріал актуальний станом на листопад 2026 року. Нормативні вимоги періодично змінюються: перед поданням документів звіряйте їх з чинними редакціями й правилами свого закладу.